

SUROVÉ
PORNO
LESBY
SP LAV!
ANÁLY
VOCASY

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník
Redakce: Lucie Frantíková, Jakub Freywald, Markéta Hájková, Antonín Handl, Silvie Mitlenerová, Jan Prokopius, Vít Prokopius, Tereza Šmejkalová, Kateřina Špičáková, Tomáš Tkáč, Eva Ullrichová, Jan Vaněk jr.

Vychází v Sobotce během 57. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 30. 6. do 7. 7. 2013. Cena 15 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, U Studánky 5, 170 00 Praha 7, IČ 26674122.

MK ČR E 15812

splav.redakce@gmail.com

SOBOTECKÝ PRAVIDELNÝ LEHCE AVANTGARDNÍ VESTNÍK
ČÍSLO 3/ 2. 7. 2013/ ROČNÍK 15

Program

9.00 sál spořitelny

Smích do hlubin Žákovy duše

přednáší PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.
vstup zdarma

12.00–16.00 dům s pečovatelskou službou

Osudy dobrého vojáka Švejka

nepřetržité přehrávání rozhlasové hry
vstup zdarma

13.00 Šolcův statek

Panu profesorovi s úctou: pocta Aleši Fettersovi

vstup zdarma

15.00 městské divadlo

Kocourek Modroočko a jeho parta

dětské divadelní studio Prahy 5
vstupné 20,-

16.00 dům s pečovatelskou službou

Osudy dobrého vojáka Švejka

beseda k rozhlasové hře s Markétou Jahodovou
a Radko Pytlíkem
po skončení bude přehrávání ještě hodinu pokračovat
vstup zdarma

16.00 Šolcův statek – Galerie Karla Samšiňáka

Jiří Šalamoun – Grafika

promluví kurátor výstavy PhDr. Jan Rous
účinkuje Studio Šrámkova domu
vstup zdarma

17.00 zahrada Šrámkova domu

Bílí baroni

autorské čtení Jiřího Kučery
vstup zdarma

19.30 zahrada Šrámkova domu

Vladimír Mišík + ČDG

koncert
vstupné 150,-

22.00 zahrada Šrámkova domu

Umění nakládání meruněk

debatují Petr Onufer, Lukáš Novosad
čte Anita Krausová
vstup zdarma

Festivalový jídelníček

Pizzerie v Maštali ✕ 11.00–13.00 ✕ 17.30–19.00 ✕ 80,-

Oběd:

Frankfurtská polévka

1. Moravský vrabec, bramborový knedlík, zelí
2. Hovězí plátek na žampionech s rýží

Večeře:

Hovězí vývar s vejcem

1. Smažený sýr, vařený brambor, tatarská omáčka
2. Boloňské špagety sypané sýrem

Ze života loutek

Včera přišly na zahradu kočky. Dělalý randál, tancovaly a zpívaly. A všichni byli nadšení. Dneska si je pohlídám, za Šrámkův dům přitáhnou Kocoura Morrrd... ne, Modroočka. Hrají to Pražáci, ale stojí to jen dvacet korun! Sepicnu.

Nebude-li pršet, Mišík bude na zahradě. To by se mi líbilo. Viděl bych večernici plující temnou oblohou, dal bych si vychlazený gambrínus. Snad mi teda nevleze kuře do hodinek, stihnu obsadit výhodné místo a dočkám se šmajdáku i ploužáků.

POKRAČUJE DOWNPING CEN!

Slevomat! ✕ Lukáš Novosad

Organizace festivalu chce nadále smysluplně rozmazlovat účastníky Šrámkovy Sobotky, a tak rovněž druhá odpolední doplňková dílna, totiž INTERNETOVÉ ZDROJE INFORMACÍ O LITERATUŘE, bude zdarma. Koná se od úterý 2. 7. do čtvrtka 4. 7. v počítačové učebně Základní školy Sobotka pod vedením oblíbeného Jana Smolky, přezdívaného Lomoz. S sebou není potřeba víc než zájem a chuť brouzdat po internetu v místech, která nejspíš neznáte. Aneb jak efektivněji a aktuálněji vyučovat českou literaturu! Zájemci se opět sejdou v 13.45 před budovou školy.

Upozorňujeme též, že druhým a závěrečným dnem pokračuje – nadále zadarmo – NAKLADATELSKÁ DÍLNA; ta probíhá v druhé počítačové učebně ZŠ Sobotka, dnes pod vedením lektorky Jany Černé.

Tím výčet letošních dáreků končí. Využijte je proto. Soudě dle ohlasů na pondělní nakládání knih je účast v odpoledních dílnách dobře investovaný čas.

Přihlášeným do ORTOEPICKÉ DÍLNY ještě připomínáme, že v 13.30 proběhne před budovou Městského úřadu Sobotka kolečko, na němž si účastníci dílny domluví s lektorkou Zdenkou Sajfertovou časy svých konzultací. Kdo neví, kde v Sobotce městský úřad leží, ať se zeptá nebo odloví Lukáše Novosada v 13.20 před Městským informačním centrem.

Všem přejeme hezký den plný náročné práce v dílnách. ✕

Co je Sobotka?

Náměstí s kašnou. Cukrárna, zahrada, chutě a vůně. Slunce a mráz, blesky a déšť. Texty, hlasy, tvary. Pomalé plynutí času, věčné děja věcu. Redakce, spořitelna, Šolcárna, sokolovna. Jít na Humpík, na Poštu, na růže. Kamarádi. Píchání pro princip, píchání pro radost. Rituály, střety, vzpomínky, překvapení. Sobotka chrám, Sobotka kotva, Sobotka každoročně přepisovaný palimpsest.

Je léto, dovolená nebo prázdniny, mělo by se odpočívat. Kdo chce načerpat síly jejich vydáváním, čelit každý den novým výzvám, nevědět, kde bude večer usínat a kde najde příští zdroj pitné vody, ten už si balí do Patagonie či na Kolymu a dál nás nemusí zajímat. Pravidelní účastníci festivalu se spíše podobají čtenáři, který by si rád dal něco nového – ale jen od svého oblíbeného autora. Zvykat si na styl někoho cizího je totiž tak náročný! (A stejně to nikdy nebude ono.)

Vše, čím tu každoročně žijeme, se odehrává právě v tomto rámci: musí to být pokaždé stejné, abychom měli pocit, že se vracíme domů, a zároveň pokaždé nové, abychom měli pocit, že nám to něco dalo. Čekáme na svou dávku se zoufalým třasem narkomana. Bude to zase ono? Hejnovi, Šlupka, Strejček, inspirativní hosté, roubenka, zámek, fenomenální hudebníci, generační konflikt, recitace, přednášky na neobvyklá témata, možnost rýpnout si do tradic, preventivní narážky na rýpání do tradic, pomrkávání tam a onam, šmrncovní divadlo, noční nokturno...? Vytvořit vyvážený mix starého a nového ale ve skutečnosti není nijak těžké; vzniká přesně v onom potřebném poměru právě proto, že na přípravách se podílejí zástupci obou směrů.

Běžný účastník mnohdy ani nevnímá, že ten skutečný boj se již několik let vede na jiném poli. Je jasné, že my, co už to tu známe, stejně za rok přijedeme zase, pokud možno i s novým dítětem, partnerem či automobilem (dokud to nepředvedete spolušrámkovcům, jako by to nebylo!). Ale, jak nám oznámil garant dílen, stárneme. Ba vymíráme. Stejně jako v pyramidové hře musíme neustále rozšiřovat řady závislých, abychom i nadále měli na buchny pro sebe – a abychom v tom nejeli čím dál víc sami.

Zdá se, že cesty k tomuto cíli jsou dvě. Jedna možnost je dál hledat kompromisy v přípravném výboru, získávat a zvát sem inspirativní přátele, definovat a oslovovat cílovou skupinu, opatrně zavádět a trpělivě vysvětlovat novoty v programu (který ale nesmí být příliš prázdný ani příliš nabitý). Je to ale jaksi mravečkovsky pracné a únavné, a především to vyžaduje organizační schopnosti, rozumné plánování, funkční načasování všech kroků, důsledné respektování předem stanovených rozhodovacích procesů a včasnou propagaci. Ono to stejně nakonec vždycky nějak dopadne, ale jsou tyto výsledky dostatečné? A odpovídají vynaloženému úsilí?

Anebo být prostě in? Být cool? Hrát si? Dělat to, co nás mladé opravdu baví a starší na rozdíl od lučních květů nechává zcela chladnými? Vybrat si správný hashtag, aby nám sem snad nepřijeli nějakí neonacisti, a procat ho na vrchol žebříčku? Škoda, že teď už by bylo trochu nevhodné přijít s logem „SOBOTKA!!!“, ale to rudé Boží oko s krvinkou uprostřed pro začátek také není marné. Na všech správných festácích mají diváci akreditace, nepověšíme tedy i my lidem na krk nějaké kartičky? Má to jisté rysy cargo kultu či sympatetické magie, tedy víry, že napodobováním vnějších znaků určitého procesu získáme podobné výsledky. Ale co kdyby to náhodou opravdu fungovalo? Například kamarád, který o Sobotce dosud neslyšel, nám po BarCampu napsal: „Podle mých sociálních sítí to vypadá, že tam máte yet another hip'n'cool akci!“

Navrhují tedy: rozjeďme to ještě víc! Položme lektorům pod nohy červený koberec! Vybudujme v Íčku VIP salonek a usadíme tam Zdeňka Bakalu, v jehož mediálním impériu nyní máme cenné kontakty, s míša řezem a vychlazenou desítkou od pana Hoška! Nabídneme televizi exkluzivní záběry docentů močících na sochu před kostelem! Pozvěme do příprav

ného výboru nějakou pornohvězdu a k moderování večera dílen Marka Ebena!

Třeba pak i v té naší redakční dílně bude více než jedna řádná účastnice? Třeba nám to pak konečně vydá na tu pravou zlatou dávku? x

A co děti, mají se čemu smát?

Reportáž x Lucie Frantíková

Humor znamená nejen se smát, ale také lépe vědět. Přestože jsme se o tom měli přesvědčit hned v devět ráno, sál spořitelny ani zdaleka nezel prázdnotou. Přednáška doc. PaedDr. Jaroslava Tomana, CSc. na mne působila jako příjemný budíček, ale místo nenáviděného drnčení se sálem co chvíli nesl líbezný zvuk smíchu.

Jaroslav Toman

Pan docent nejdříve vymezil, jak humor pomáhá dítěti seznámit se s jazykem a blíže jej uchopit. Plynule přešel k potřebě humoru jako obrany proti dospělým autoritám, která se stupňuje s množstvím nasbíraných zkušeností. Podle něj mají děti nejvíce v oblíbené situaci, ve kterých se hrdina chová naivně či hloupě, čímž dětem poskytuje momentální převahu. Jako nejzajímavější mi přišla ta část přednášky, kde hovořil o schopnosti teenagerů vnímat ironii: záleží spíše na jejich niterném naladění než na věku. Doc. Toman často své poznatky prokládal komentáři samotných dětí. Jejich reakce na ironický humor působily úsměvně svou tendencí vykládat si tento druh humoru příliš doslovně.

Přednášející pak přešel k autorům humorné poezie pro děti. Věnoval se zejména dílu Josefa Kainara, Jiřího Havla a Pavla Šruta. Tito básníci si obratně hrají s kontrasty a paradoxy, těžší z jazykové mnohoznačnosti či vytvářejí poetické jazykolamy. Citlivou a zábavnou formou tak seznamují děti s možnostmi jazyka, o čemž jsme se z krátkých úryvků mohli přesvědčit sami. V závěrečné debatě se několik knihovnic ptalo po titulech humorné poezie, která reflektuje moderní způsob života, protože mezi dětmi by o podobné texty byl zájem. Pan docent jejich naděje zhatil tvrzením, že taková díla sice existují, ale bohužel nedosahují úrovně již zmíněných autorů.

Celkově hodnotím přednášku kladně. Osobně bych sice upřednostnila, kdyby se víc věnovala vztahu dětí k humoru, nicméně většina účastníků odcházela spokojená. x

Kousavý Seifert po dobu určitou

Reportáž x Káťa Špičáková

Vyjmenovat základní životní mezníky českého nobelisty zvládne s lehkou encyklopedickou pomocí každý. Jeho satirické verše komentující aktuální dění však zůstaly zavřené v archivech, s výjimkou krátké sbírky *Žpíváno do rotačky*, vydané už ve třicátých letech. Přitom pondělní Seifertovy verše byly oblíbenou rubrikou a zvyšovaly čtenost novin. Básnickovu publicistickou tvorbu zmapoval Mgr. Filip Tomáš, Ph.D., z nakladatelství Akropolis, které ještě letos Seifertovy glosy souborně vydá. V překvapivě krátké, jen pětaticetiminutové přednášce dr. Tomáš spíše naznačil, jak trefným komentátorem dokázal Seifert být. Vybrané básně z rubriky *Pondělní sloky*, které dr. Tomáš přednesl, z větší části navazovaly na básnickovu nejznámější polohu znalce ženské krásy a nostalgického lyrika. Básně, v nichž Seifert glosoval třeba vlnu nacionalismu, až na malou ochutnávku zůstaly uzavřeny v knize. Po skončení přednášky jsem dr. Filipa Tomáše oslovila s žádostí o rozhovor, neboť jsem měla pocit, že téma zůstalo nevyčerpané.

Filip Tomáš

V jakém období psal Seifert své satirické glosy?

Bylo to zejména mezi lety 1933 a 1939. Pozdější doba už nebyla zrovna politické satíře nakloněna.

Znamená to tedy, že svůj humor Seifert veřejně ventiloval jen v tomto šestiletém období?

V první řadě bych to určitě neohraničoval zespoda. Hravost v něm byla už v jeho období poetismu, vždyť sbírka *Na vlnách TSF* je žert za žertem a je v ní i krásně převrácené Máchovo motto „na tváři lehký žal, hluboký v srdci smích“. Seifert se ke společenskému dění vrátil i později, ale už ne v roli glosátora.

V přednášce jste zmínil, že Seifertovy verše zvedaly novinám náklad a že v době, kdy byl Seifert na dovolené a básně nevyšly, se po nich čtenáři sháněli. Proč se takto oblíbená rubrika po válce neobnovila?

Předně musím zdůraznit, že mě fascinuje, jak byla poezie obecně před válkou oblíbená. To nebyla jen výsada sociálnědemokratického tisku, verše nacházíme i v *Lidových novinách*. Psaly se nadčasové, vázané verše. Dnes se vázaný verš hodí tak akorát do reklamy nebo jako volební slogan, nicméně s určitou virtuositou s ním pracuje třeba Krchovský.

Kam zmizela po válce Seifertova chuť glosovat? Kam se vytratil jeho humor?

Myslím, že to dost souviselo s politickou situací. Období mezi lety 1945 a 1948 bývá někdy začleňováno už do období nesvobody. A ani v Seifertovi nebyla potřeba se dál vyjadřovat glosami. Možná to souviselo s věkem, přece jen v pětaticeti myslíte jinak než o deset let později a váš elán je jiný. Srovnal bych to s Osvobozeným divadlem, které Seifert ostatně rád sledoval a reflektoval, navíc tam byly osobní a přátelské vazby. Jeho předscény už se také po válce znovu neobjevily v té improvizované podobě ad usum dne.

Seifert ve svých veršovaných glosách reflektoval aktuální společenské i politické dění. Jak komentoval třeba nástup nacismu v Německu?

Svým způsobem nebylo až tak originální dělat si randu z německého fašismu, Hitlera a Goebbelse. To bylo tragikomické samo o sobě. Naopak zajímavá byla Seifertova reflexe směrem dovnitř, kdy si bral na mušku český fašismus a dnes už pozapomenutá jména jako Hodač, Stříbrný a další. Český nacionalismus byl do jisté míry odpovědí na ten německý, ale nedemokratickým, a tedy nešťastným způsobem. Seifert kritizoval nešvary, se kterými se potýkáme i dnes, jako třeba aféry státních zakázek nebo rozkradené dodávky uhlí.

Seifertovy glosy jste přirovnal k rubrice Ivana Lampera v *Respektu* „Minulý týden“. Proč, když z ukázek je zřejmé, že Seifert se věnoval vždy jednomu či dvěma tématům, zatímco Lamper si všímá událostí celého týdne?

I Lamperovi tam často něco chybí, do takového formátu se těžko vejde všechno. Jde spíš o tu paralelu – Seifert klidně do své básně vloží i příhodu o tom, jak zedník spadne z lešení, když se mu to hodí a když mu to tak zpívá. Také plete páte přes deváté, od výsledků zápasu Sparty proti Slavii přes počasí nebo konec školního roku.

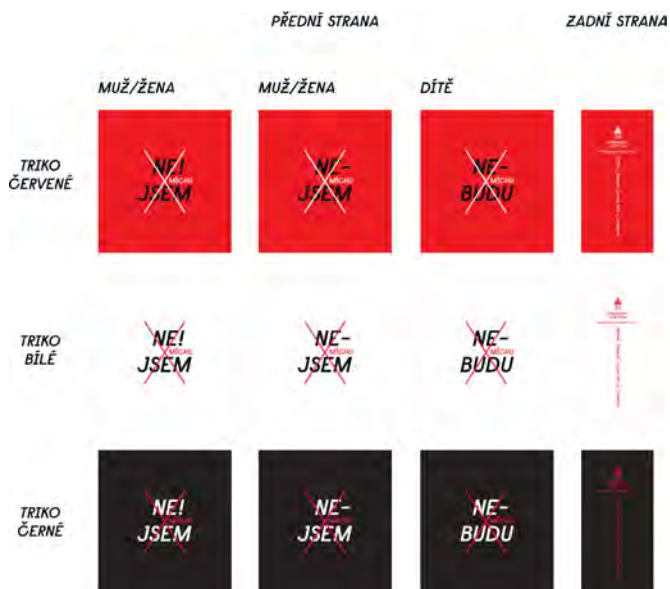
Ví se, jaký typ humoru měl Seifert rád v soukromí?

Já jsem se se Seifertem nepotkal. Ale Jiří Brabec, se kterým pracuji na souborném Seifertově díle, vzpomíná na to, jak za Seifertem v šedesátých letech chodil na návštěvy a jaký měl Seifert velmi živý zájem o to, co se děje. Lámal z Jiřího, který byl tehdy místopředsedou Českého svazu spisovatelů, různé historky. Chtl slyšet i takové ty řeči, jako kdo s kým chodí, kdo se kde opil a kdo proti komu napsal jakou recenzi. Měl zájem o život všedního dne. x

Pro trička do lčka

Už jste si koupili letošní festivalové tričko? Jsou k dostání v Městském informačním centru za pouhých 200 Kč. Jako vždy jsou úžasné! x

Cílem není vydělat nejvíc peněz, ale být nejlepší

Recenze x Silvie Mitlenerová

„Dílny, dílny, dílny“, zapřísahali se letošní organizátoři. Také *Splav!* se podle toho zařídil a dílnám či jejich vedoucím je připraven věnovat dostatek prostoru. Včera začala a dnes skončí nakladatelská dílna pod vedením „člověka od fochu“ – Radky Šmahelové, vedoucí redakce nakladatelství Fraus, které se specializuje na výukové materiály.

Na dílně v prostorách technologicky i architektonicky pozoruhodně dobře zařízené sobotecké školy se nás sešlo třináct. Radka Šmahelová zahájila prezentací celého postupu výroby učebnice. Protože učebnicemi se zabývá asi sedmdesát českých nakladatelství, je třeba promýšlet nejen obsah, ale také marketing, sledovat díry na trhu a držet krok s konkurencí. Fraus kráčí cestou e-knih, interaktivních materiálů a dalších učebních pomůcek, čímž rozhodně zvyšuje svou konkurenceschopnost. Po roce 1989 se navíc v České republice (na rozdíl od rigidního Slovenska) liberalizoval učebnicový trh, nakladatelé tedy závazně omezuje jen ministerské doložkové řízení. Redaktorka učebnic, jako je třeba Radka Šmahelová, to nemá lehké: musí hlídat a pohánět autory, externisty, pečovat o vydaný produkt a nenarušit shodu s ministerstvem. Od autora učebnice se očekává hlavně ochota ke spolupráci. Nás po krátké přestávce čekalo převtělení právě do těžší role redaktora. Naštěstí nám lektorka dovolila alespoň vytvořit týmy a podělit se o role marketingového specialisty, účetního, návrháře a koordinátora.

Radka Šmahelová

V tuhle chvíli už ovšem zbývala účastníků jen polovina. Některé paní učitelky odradila vzrůstající míra detailů, do nichž přednáška zabíhala, některé až tolik nestály o workshop. Také jsem po dlouhém váhání opustila školu předčasně a cestou si sumírovala, co mě k tomu nakonec donutilo. Od dílny člověk očekává, že ho obohatí o praktické dovednosti, že si z ní něco odnese, ať už tipy, jak vést hodinu literatury, nebo třeba tričko se sitotiskovým Fráňou. Většina z nás ale tuší, že učebnice nikdy sestavovat nebude, a jestli, stejně se to bude muset učit znovu. Daleko větší úspěch by podle mě Radka Šmahelová slavila, kdyby po přestávce zařadila diskusní kolečko, kde by si mohli lidé z praxe i studenti sdělovat postřehy a nápady, společně přemýšlet nad ideální podobou učebnice a dávat Frausu tipy do edičního plánu na příští rok. Zájem by byl, už v průběhu úvodní přednášky začaly padat první dotazy. Jenže heslo velí „dílny, dílny, dílny“.

Aby přednáška nezůstala nezhodnocena: Radka Šmahelová disponuje příjemným tónem hlasu a schopností mluvit lidsky, ne akademickým nebo sterilním tónem. V líném letním odpoledni nás ale přetížila informacemi, celá první hodina a půl se navíc odbývala formou frontální promluvy. Nechci tvrdit, že každý programový bod bez výjimky musí být interaktivní, zrovna s Radkou ale bývá zábava a chuť diskutovat mělo i publikum. Neúspěch dílny mě mrzí i za ni a ještě víc za její kolegyni Janu, která by měla obstarat dílnu dnešní. Organizátoři sice vyhlásili krach cen, k účasti mě ale nepřesvědčí. x

Strašidla k popukání: absurdada

Recenze x Jan Vaněk jr.

S Janem Nejedlým se neznáme, takže když jsem ho ve frontě u okénka na zahradě Šrámkova domu pozdravil, odpověděl mi trochu překvapeně. Nicméně znám ho – v tom smyslu, že ho čtu – nejméně od přelomu století, kdy byl redaktorem *Tvaru*, a mám ho za jednu z nejoriginálnějších postav v suchoopáru české kulturní publicistiky. Sdílíme zájem o absurditu, trapno a současnou populární a lidovou kulturu; naše estetiky se zcela nepřekrývají, ale i když nesouhlasím, pokaždé mě zaujme. Nemohl jsem tedy chybět na jeho čtení, ačkoli k loňské knize *Nová pražská strašidla*, již mělo představit, mám podobné výhrady jako recenzent Ivo Fencel: fascinace morbidními historkami, které tomuto Husákovu dítěti vyprávěli kamarádi i rodiče, občas dá vzniknout vynikajícím mikropovídám, jimiž by se pyšnil každý klasik *contes cruels* (třeba *Krkavčí hory*, které včera také zazněly a jsou dostupné na MartinReiner.cz s řadou dalších Nejedlých textů všeho druhu – mladší čtenáři *Splavtu* jistě ocení např. *Análek jako z partesu (paradoxy erotického inzerátu)* –, jež níže pro stručnost označuji →). Na 220 stránek je ovšem musel vyfutrovat z paty mechanicky tahanými pitvorkami naráženými na jedno kopyto strašidlopisu (stručným doslovem knihu vybavil zakladatel české urbánní legendistiky Petr Janeček, jehož uvidíme ve spořitelné pozítří).

Nejedlého na pódiu uvedla poněkud mechanicky medailonovým způsobem (vynechavši z jeho hojných aktivit film: na Muvi.com je k vidění příspěvek do Aerokratasu 2011 *Jáchym Jelinek, básník s duší kočky* vycházející z článku →, v němž Nejedlý pod mystifikační rouškou účtuje se svými juveniliemi) sobotecká stálice Kateřina Veselovská, o jejímž projevu čím méně bude řečeno, tím lépe pro všechny strany, ale neubráním se aspoň slovům „hezitační zvuky“ a „ta intonace!!!“

Jan a Alena Nejedlí

Autor začal nejlépe, jak mohl – textem *Radio Opruz FM*, který vyšel před časem v jeho sloupku v sobotní *Orientaci Lidových novin* (raná verze →) a představuje ten populárnější, řeknu až populističtější okraj jeho tvorby: parodování proudů žvástu linoucích se z nejpokleslejších komerčnějších rádií vděčně přitaká každý, kdo se pokládá za kulturního, a Nejedlý není první, kdo se do něj pustil. Ovšem jazykový cit má bezkonkurenční, stejně jako schopnost lehounkým dotuknutím překlomit frázi do osvobodivého nesmyslu, zachováváve frigovský deadpan. Čtyřicítka lidí na zahradce slzela smíchy (jen část přišla specificky na program, ale zanedlouho fascinovaně naslouchali i ti nesedící v hledišti). Nejedlý se sice preventivně omluvil „nejsem herec“, ale tlachavého moderátora ztvárnil bravurně, zatímco ve zbytku vystoupení byl opravdu slabší; napadá mě hypotéza, že při nedobrovolném poslechu rádií v dopravních prostředcích, jímž vysvětlil zvědavé Veselovské genezi díla, se člověku zároveň s obsahem vryje do paměti i mučitelova díkce.

Po ukázce Nejedlého kratičkových básní stavících na insitnosti jako „V rádiu hráli Kissáky / a ty jsi měla visáky“, jež naživo vy-

zněly spíš rozpačitě, už došlo na čtení z knihy: jako první zvolil opět dobře *Ditu Absurditu* →, truchlivý příběh intelektuálky z filosofické fakulty, jemuž jeho Sobotečtí rovněž rozuměli.

Někdy tou dobou vystřídala Veselovskou na židli Nejedlého manželka Alena s kytarou, aby představila další obor jeho činnosti – sběr a popularizaci travesticky-blasfemických textů, jimiž (nez)normalizovaný lid opatroval populární písně (ten na *Oranžový expres* znám v jiné variantě); tato tvořivost ovšem úplně nevymizela ani dnes, jak ukázal mashup Švejdlíkovy *Půlnoční s Jožinem z bažin*. Hudební kritika není můj obor, ale fundovanější přátelé potvrdili dojem, který bych zformuloval „takové domácí brnkání“ nebo snad „učitelka hudební výchovy“: tón udrží, pro demonstrační účely to stačí, ale samotnou by ji nikam nepozvali. Je škoda, že se materiálu neujmou nějakí pořádní hudebníci, potenciál oslovit by rozhodně měl. Problém byl i v tom, že z každé písně zazněla jen sloka, nejvyšší dvě; snad to jde vysvětlit snahou postihnout co největší šíři (podobně postupuje Nejedlý i v tisku), případně ohledy na tu část publika, která preferuje prózu, ale celkový dojem tak byl roztržštěný. Ještě nesnesitelněji mě ovšem iritovala Nejedlého neschopnost, nechota nebo snad ne(sebe)důvěra udělat na konci čtených textů pauzu, aby řádně vyzněly ve své celistvosti; rychlým navazováním všemožných „tak, to by bylo“ přes nejistě počínající potlesk se autor nebezpečně připodobnil týmž moderátorům, které tepe. (Viz též Nietzsche o boji s nestvůrami.)

Nejedlý se rozloučil návratem k počátku – neutuchajícím proudem řeči, který začíná jako relaxační nahrávka a přesmýkne se do reklamy vršící stále větší klišé; a než se odebral na autobus v 18.10, ještě nabídl knihu na prodej (přišli jsme jen asi dva) za „dumpingovou cenu“ 200 Kč; ve skutečnosti se ukazuje, že jindy předražující Argo knížku běžně prodává o pouhých osm korun draž. Samozřejmě autorovi tu distributorskou marži přeji; ale horší je, že exhibicionistický grafik Pavel Růt a technická redakce si opět dali záležet, aby se knížka co nejhůř četla a držela v ruce. Ilustrace Karla Jerieho jsou vydařené.

Rozhodně se přimlouvám za to, aby organizátoři pozvali Nejedlého i napřesrok, nejlépe na delší dobu, aby jej mohlo objevit více lidí a my naladění na stejnou vlnu jsme si vychutnali jeho dílo hloub a šíř. A abychom si s ním mohli v klidu promluvit – třeba i o kritice kolegy Prokopia, že příběhy *Trouba z Michle* → a *Mlsná Huong Nguyen* jsou rasistické. Já nesouhlasím, ale podrobnější polemiku už mi nedovoluje nedostatek místa, jakkoli uznávám, že taková věc je zásadně důležitá a zasloužila by seriózní otevřenou diskusi. ✕

✕

Hledají se protagonisté pro nový díl pořadu Dirty Jobs!

Máte chuť vyzkoušet si na jeden den nějaké neobvyklé, nebezpečné, nechutné, fyzicky náročné či exkluzivní zaměstnání? V minulých epizodách dokumentární reality show *Dirty Jobs* jste měli možnost poznat práci odstřelovače, báňského záchrannáře, obsluhy hovnocucu, policisty z ÚOOZ či dělníka v kamenolomu. Pro příští epizodu hledáme novou tvář – skutečného odvážlivce, který si troufne strávit den v kůži redaktora *Splavtu!* Zadáme vám článek na další den, stanovíme vám deadline a na závěr vaše dílo podrobí zdrcující kritice drsný lektor! Kandidáty rádi uvítáme každý den v 19.00 v redakci, nad schody u vchodu do Solnice. Nyní i s možností získat úvazek na dobu neurčitou! ✕

Automat na filmy

Recenze ✕ Antonín Handl

Kdo četl program, jistě znal princip této atrakce: z publika létají názvy filmů a herci filmy odehrávají pomocí maňásků. Tedy neodehrávají, to dá rozum. Vtipně je shrnou, zparodují, zaměřují se na nějaký motiv a s ním si pohrají.

Automat souboru Buchty a loutky měl především vhodného moderátora. Hned v prvních minutách dal jasně najevo, jakým směrem se bude vystoupení ubírat. Svižně vysvětlil princip, diváky vyzval, ať nezasínají, nesedí, mluví, řvou, jedí, řihají a vůbec, protože tohle není žádné divadlo, ale sranda. Automat na randu. Pro jistotu se rozpovídal ještě několikrát a vždy zopakoval, že teď může každý jít, kam chce a pro co chce, takže únikových cest bylo dost.

Pejskův vynález zkázy

Nešlo vždy o filmy. V případě, že herci film – podle všeho – neznali, vystačili si s titulem, pohráli si se slovy. Z těch, které znali – a dalo se očekávat, že je zná také většina osazenstva –, popadli určitý znak a ten postavili na hlavu. V lepším případě. Často těžili z poetiky trapnosti (nevíme, přeháníme, pálíme dvojmysly), jindy z nedostatku rekvizit (*Hvězdné války* se střikacími pistolkami) nebo z prostého momentu překvapení (jaký šílený maňásek bude představovat Ježíše?). Co přesně je na tom špatné? Asi nic. Znali jsme pravidla hry a všichni měli možnost na ně nepřistoupit. Část publika opravdu dělala roztomilý bordel, děti běhaly sem a tam a dobře se bavily. Především při porcování miminkovské pečeně (*Nahý oběd*). Byla to zdánlivě strašlivá věc, něco velmi neintelektuálního: lehká, nezávazná zábava. S improvizací a jistou mírou interaktivity. Autorům konceptu zazlívám jedině. Nemohl jsem se zbavit dojmu, že na určitou hrubost a jednoduchost kladli nadměrný důraz. Skutečně moderátor neví, že Scorsese není Ital? Vážně u filmů řeší v první řadě, jestli jsou, nebo nejsou „americký“? Sleduje „šči-fi“ filmy místo sci-fi? A vážně byl v tomto kontextu nutný úder do Zdeňka Trošky, především na akci s takto nevelkými ambicemi, kde si návštěvník vystačil se znalostí synopsí z časopisu *TV Max* a v rámci hry na to měl být hrdý? Jako by nakonec opravdu šlo o ty intoše, kteří „vědí“, jen si měli chvíli zahrát na nenáročné lidové vrstvy.

Můžeme se dohadovat o tom, jestli neměl v půli vystoupení přijít nějaký zvrat, např. že by automat převzal vládu nad výběrem či se jinak vzbouřil zadání. Jestli to nemělo být delší, kratší, zdarma nebo venku. Ale není právě ta kategorie „nezávazné zábavy“ tak trochu neprůstředná? Myslím, že ano. Jenže, opět, je to chyba? Co takhle být rádi, že se před jednoduchý humor, který nevyžaduje znalost spousty intertextuálních spleťů a neschovává se za ironii, musíme postavit na festivalu, kde bychom jej nečekali? Byť si při tom setkání občas máme chuť vystřelit mozek z hlavy. Stříkáci pistolkou, přirozeně. ✕

Splav, nebo Stav?

Milý lehce avantgardní věstníku Splave,

budeš tak přelaskav a vysvětlíš mi prazvláštní poměry, panující ve tvé slovné redakci? Jak to, že všechny články, jež ti pošlu, ocitnou se – dříve než případně vyjdou – v rukách členů občanského sdružení Přátelé Šolcova statku (dále jen občanských sdruženářů)? Ti mě následně zapřísahají, abych své pojednání, prokristapána, stáhl. Stalo se tak již dvakrát, proto jistě nejde o náhodu. Poprvé se občanskí sdruženáři radovali z mé vstřícnosti, následujícího roku u mě narazili na tuhý odpor, a tak mi tehdy konečně vyšel článek „Jak to bylo s permóniky“. Přímo pod ním se vyloupil komentář sdružení. Zběžně jsem pak prolistoval dostupné výtisky Splavů, abych zjistil, zda se ještě i někdo další těší výsadě vyjádřit se rovnou pod stat, která o něm pojednává. Nic podobného jsem ale nenašel v žádném z předešlých vydání.

Takže – co se to s mými příspěvky vlastně děje? Vládne ve tvé redakci takový chaos, že se tu kdokoli zmocňuje čehokoli a vynáší to komukoli? Anebo u tebe platí tajný interní příkaz vytisknout veškeré články, jimiž tě oblažím, v několika exemplářích, rozdat je občanským sdruženářům a vyčkat jejich souhlasu s publikováním? Pak by mě zajímalo, proč se taková diskriminace uplatňuje jen vůči mně, a to jednosměrně. Já totiž různé bláboly, které se na tvých stránkách v minulosti vyjadřovaly k rekonstrukci Šolcova statku, kupodivu, k přičinění stanoviska nikdy nedostal.

Ať už je podstata výše popsanych podivuhodností jakákoli, činí to z tebe věstník avantgardní nikoli lehce, nýbrž těžce. Proto zvaž, zda by ses neměl přejmenovat na STAV (Sobotecký těžce avantgardní věstník).

Jan Samšiňák, hospodář na Šolcově statku

Milý pane hospodáři,

v první řadě bych Vám rád za Váš e-mail z 21. června t. r. poděkoval a zároveň se omluvil za to, že se k odpovědi dostáváme až v třetím čísle: přemíra podnětů na začátku festivalu nám to dříve nedovolila. Je vždy skvělé zjistit, že jsme čtení, a z celého Vašeho textu je navíc zřejmé, že v řadách našich čtenářů patříte k těm nejpozornějším. Formulace „zběžně jsem pak prolistoval dostupné výtisky Splavů“ je z Vaší strany vyjádření příliš skromné. Vždyť kdo jiný než skutečně oddaný čtenář by se vracel ne k ročníku minulému, leč rovnou tomu předminulému, a dokonce mnoha předešlým!

Ale přejděme k Vašemu dotazu. Není lehké jej zodpovědět, protože máte zřejmě k dispozici mnohem přesnější statistiku toho, co se s texty, které do naší redakce dorazí zvenčí, děje. Bez váhání a zbytečných komentářů uveřejňujeme (nebo bychom rádi uveřejňovali; žel, takových textů přichází málo!) příspěvky takové, které se vztahují k programu a aktuálnímu tématu Šrámkovy Sobotky – nebo s festivalem, městem, v němž se koná, či básníkem, po němž je pojmenován, přímo souvisejí.

Bohužel služebně starší z nás byli mnohokrát svědky situace, kdy se publikování ve *Splav!u* dožadovali autoři textů týkajících se partikulárních problémů, které tížily jen je osobně a pro většinu návštěvníků festivalu, jež si dovoluujeme považovat za své publikum, nebyly nikterak zajímavé. Některé z těchto textů vyznívají agresivně a útočí na jiné (případné) čtenáře, či se prostě týkají, řečeno lidově, žabomyších válek mezi nejasně definovanými zájmovými skupinami. S otištěním takových příspěvků váháme, debatujeme o něm a často se radíme s nečleny redakce, o nichž se domníváme, že by nám mohli poradit, jak se zachovat co nejcitlivěji a nejkorektněji k biotopu

těch, kteří do Sobotky přijíždějí častěji než jednou za rok. Samozřejmě tím riskujeme, že se pak daná informace rozšíří do sfér, kterým by ji možná její autor přímo neadresoval, ale přijde nám to jako přijatelnější faux pas než bezhlavě otisknout libovolný text, jenž se v redakci objeví. Není čistě náhodou možné, že Vaše neuveřejněné texty, které v e-mailu zmiňujete, spadají do některé z těchto kategorií?

Ve druhé části odpovědi musím zřejmě též zdůraznit, že ač se ze *Splav!u* stala festivalová stálice, přece jen se rok od roku mění. Není tedy úplně fair dožadovat se dnes vysvětlení, proč redakce došla k nějakému rozhodnutí před dvěma či více lety – jak složení redakce, tak kontext takového rozhodnutí se podstatně lišily od současného stavu. Letos jsme se rozhodli následovat celkové směřování festivalu a stát se dílnou pod vedením externího lektora; ke změnám, které to přineslo, se pokusím vyjádřit v některém z příštích čísel letošního ročníku. Doufám, že svou čtenářskou přízeň *Splav!u* zachováte i nadále.

O významech avantgardy (a možnostech tento věstník přejmenovat) jsem osobně ochoten přátelsky pokonverzovat, ideálně v brzkých ranních hodinách v některém z příjemných soboteckých podniků po uzavěrce aktuálního čísla; za zbytek redakce žel mluvit nemohu.

S pozdravem

Vít Prokopius, technický vedoucí redakce časopisu *Splav!* na 57. Šrámkově Sobotce

P. S. Na Vaši odpověď se jistě budou těšit kolegové z redakce ročníku 2014.

O tvůrčím psaní do třetice a naposledy

Dílny a lektori ✕ montáž JVjr.

Pokud pocházíte z kraje, kde se mluví nářečím, dejte si pozor na styl vašeho psaní (jestliže použití nářečních prvků není pro text vyložene vhodné). Stejně tak si dejte pozor na vliv angličtiny.

René Nekuda: *Příručka dobrého psaní*, „Praktické rady pro dobré psaní (2)“, str. 8

Herákleitos [sic!] věřil, že obrat do svého vnitřního světa a dialog se svými znalostmi a intuicí je skvělý způsob, jak dosáhnout vhledu. Bohužel se tímto ne všichni řídí. Mnoho učitelů donutí své žáky přizpůsobit se jeho/její představě, čili potom za nejlepší myšlenky přebírají žáci názory někoho cizího. Herákleitos nám připomíná, že v každém jedinci se vyskytují dobré nápady (tedy pokud jsme ochotni hrábnout si hluboko do sebe).

blogpost „Jaká je vaše kreativita?“, ReneNekuda.cz, 29. dubna 2013

Jan Vaněk jr. o tvůrčím krácení textů

Lektori a dílny ✕ Redakční kolektiv

„Jediný, v čem jsem s tou větou schopen ustoupit, je, že místo závorek bych tam dal poznámku pod čarou.“

„Krátké věty jsou pro slabochy, silní zvládnou středník.“

(osobní sdělení, úterý 2. 7. 2013, 0.46)

Nikdo nečeká šrámkovskou citaci!

Citáty slavných **X** ze zaprášených svazků maně vyvolil JVjr.

„Kdybych měl takový talent, nu ano, jako ten tvůj básník Svato-
pluk Čech!“ řekl nato Jaromír. „Ostředek, kde se narodil, je
tímto směrem,“ ukázal. „Je to jediný spisovatel, který od nás
vyšel. Jediný, ale za dvacet jiných.“

„Vzpomínky a touhy . . .“ opakovala Ema altem, který vždycky
Jaromíra dojímal. Utrhla pár metlic a vstala. „Tvůj básník, ří-
káš, ač víš, že je jím Karel Toman.“

„A Fráňa Šrámek?“

„Nu, přirozeně.“ A po okamžiku: „Tuhle Čechovu báseň jsem se
naučila jen kvůli tobě!“

„Mám ji rád hned ze školy. Psát, umět psát básně, povídky, ro-
mány, Emo!“

„Ano, každý život je román, jak říkáš,“ pravila po okamžiku.

„I samo dětství, samo mládí.“ Emíny šedozenené oči byly plny
slunečních jisker. A teď téměř jen vydechla: „Stříbrný vítr! Po-
slyš, poslyš . . . letí!“ Načež se obrátila proti Jaromírovi a pro-
nášela: „Jene Ratkine, včerejší a pošetilý! Ty, který jsi toužil
po štěstí a po bolesti!“

„A přece jsi chtěl jenom štěstí!“ s nadšením odpověděl.

[Další čtyři repliky si laskavý čtenář i spanilomyslná čtenářka jistě doplní sami;
můžete to brát jako malý kvíz.]

„Ratkine! Pošetilý! Pošetilý!“ volala a vrhla se na Jaromírova
ústa.

Sevřel jí hlavu a líbali se vzrušeně jako mladí milenci, kteří se
dlouho nesetkali.

„Nelíbala jsi snad svého básníka?“ optal se pak. „Ukaž nos! Své
básníky, Karla Tomana a Fráňa Šrámka?“

„Ano,“ zasmála se, „oba zbožňuju. Však to víš dávno. Jako ty onu
ženu, do které ses na Křešíně tak zamiloval, Boženu Němcov-
vou.“

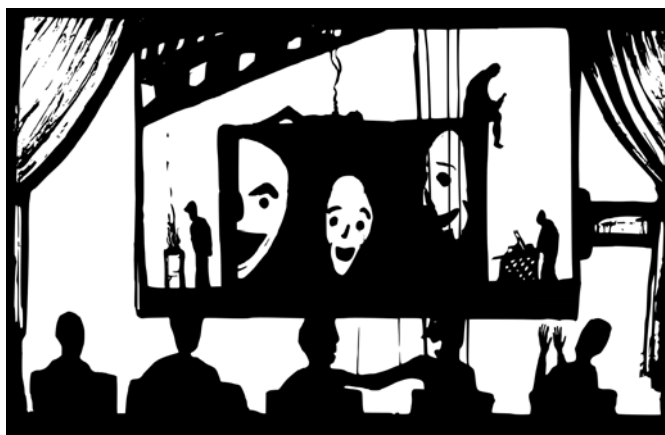
„Totiž,“ zatvářil se vážně, dívaje se do Eminých očí plný blaže-
nosti. „Boženu Němcovou mám rád taky proto asi, že se jí po-
dobáš. Anebo obráceně? Že se ti podobala. A její tatínek byl
přece taky – Rakušan.“

„Ach, to je chvála, to je chvála!“ A políbila ho. „Žertuješ, přesto
ti děkuju.“

„Je mrtvá, dávno mrtvá, na ni nebudeš žárlit, vid? Ti tví básníci
však jsou živí – rozumíš!“

„Božena Němcová je mrtvá? Ne! Každý zůstává žít, koho myš-
lenky můžeš číst. Jistě mám pravdu, Járo.“

Karel Nový: *Železný kruh*, vydání desáté (uff!), v Československém
spisovateli druhé, Praha 1958 (poprvé 1932, 1. uprav. vyd.
trilogie souborně 1936; 2. uprav. 1950; 3. uprav. 1951; 4. uprav.
1953; 5. přeprac. 1958). Strana 738 (uff!), 65,75 AA (uff! pro
twitterovou generaci: autorský arch prózy obnášel dvacet
normostran). Přírůstkové razítko Středisková knihovna v So-
botce, Sgn. 3701 přeškrtnutá na 3196, Přč 3650, kulatá razítka
Lidová knihovna v Sobotce a nálepka s čárovým kódem MěK
FŠ Sobotka 424080012890, výpůjční lístek s jediným datem
4.-26. 1. 1971. Nyní deponováno mimo živé fondy (regál
v rohu vlevo od vchodu, horní polička, třetí zleva).

Přiznání ze Sobotky

Vykoupil jsem v Sobotce všechna vydání Respektu, abych
namíchl tu pseudointelektuální verbež, co se tady sjela.

Když se hlasovalo o tvrdosti vocasů, byl jsem proti. Prohráli
jsme 3:5.

Nemůžu se rozhodnout, jestli je víc sexy Lukáš, nebo Kuba
Novosad :(

UŽNAPOSLEDKURVAJINAKTENDEMENTNÍPOČÍTAČVÍ
ČKUROZMRDÁMAHODÍMZTOHOVOKNAVPŘÍZEMÍ!!!

Svá přiznání můžete odeslat na této adrese:

www.sramkovasobotka.cz/priznani

Starší čísla *Splav!u* jsou během celého
festivalu ke koupi v knihovně a v lůku

